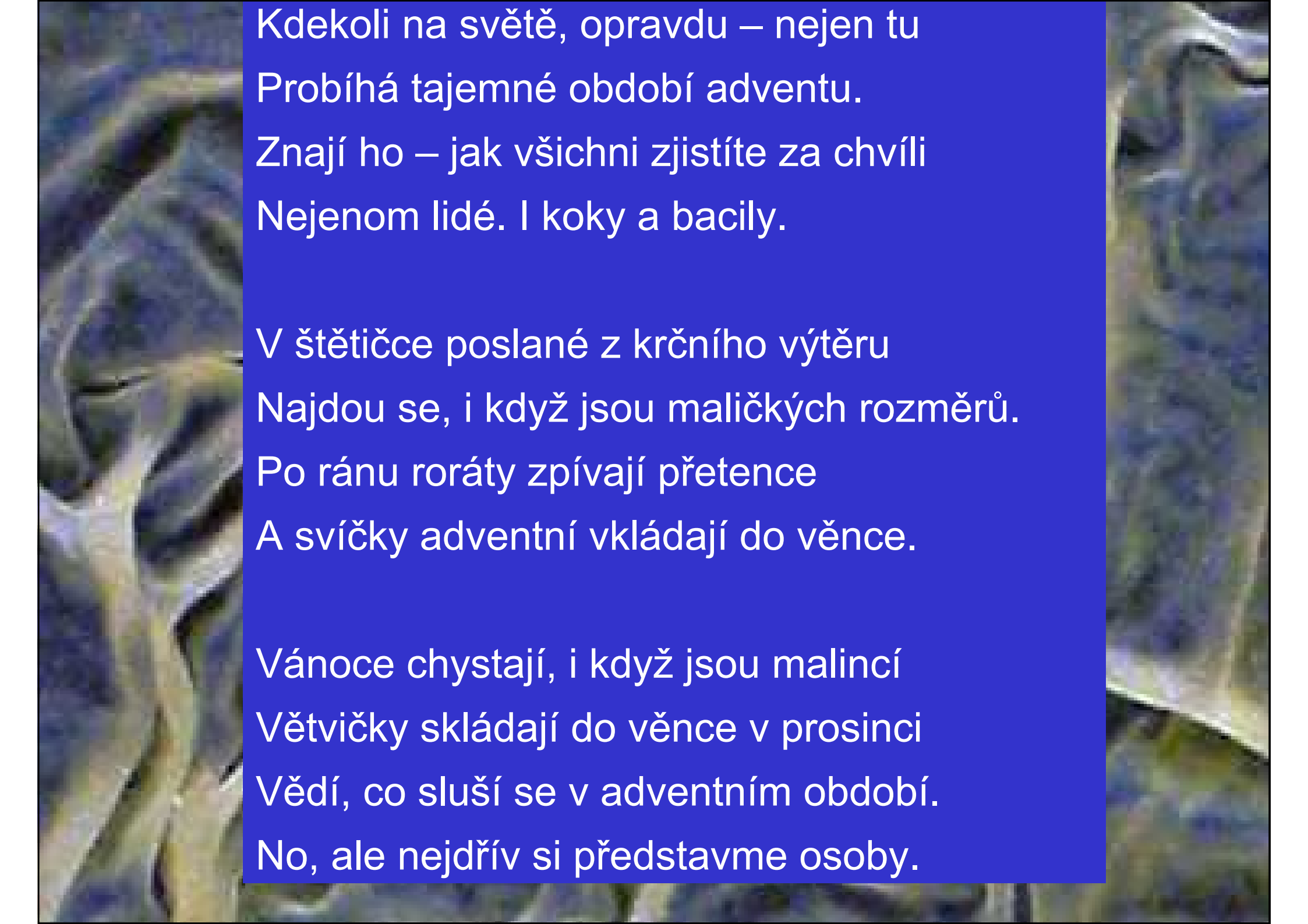

Advent v dutině ústní

Ondřej Zahradníček

Kdekoli na světě, opravdu – nejen tu
Probíhá tajemné období adventu.
Znají ho – jak všichni zjistíte za chvíli
Nejenom lidé. I koky a bacily.

V štětičce poslané z krčního výtěru
Najdou se, i když jsou maličkých rozměrů.
Po ránu roráty zpívají přetence
A svíčky adventní vkládají do věnce.

Vánoce chystají, i když jsou malincí
Větvičky skládají do věnce v prosinci
Vědí, co sluší se v adventním období.
No, ale nejdřív si představme osoby.

Každý kdo vejde do
ústního otvoru

Určitě narazí na
jednu potvůrku

Náš **ústní streptokok**,
hodný a v pohodě

V puse je domácí, jak
ryba ve vodě.

Do pusy chodí jak
domů či na hotel

I jedna z půvabných
tyčinek **prevotel**

Také ji dost často
zastihnem v sliznici

Zjihlou a vánoční
období slavící.

Neisserky sestra je původcem kapavky

To vědí dobře i děvčata ze zdravky

Pro ústní sestřičku odpor se nehodí

Hodná je, nezlobí, nikomu neškodí.

Co tyhle tři vlastně spojuje nejvíce?

Biofilm tvoří si v zákoutích sliznice

A ten pak odolá v maličké chvílince

Podlému útoku mnohého zločince

Streptokok pyogen s nimi se nebaví.

Zánět ti ve chvílce udělá hnisavý.

Nemusíš pro něj hned upadat do splínu,

I když to namíchne, mít v krku angínu.

Streptokok pyogen ústního brácha je

Jenomže na tohle se tady nehraje

Jeden je hodný a sliznici pomáhá

Druhému nechybí k průšvihu odvaha.

Tak, ústní streptokok právě k nám přichází
Větvičky sehnat si zaběhl do mláží
Zjistil, že začalo advenční období
A proto věneček zavčas si vyrobí.

**Bacily si ústy plavou
Za adventu s těžkou hlavou
Všude Santa Klaus a sobi
Bacily se přizpůsobí
Bacily si ústy plavou
Za shonem a za potravou**

**Mnohý člověk, mnohý bacil
V tomhle období má za cíl
Ať je ze Lhoty či z Prahy
Shánět dárek super drahý
Mnohý člověk, mnohý bacil
By se málem radši bacil**

**Lepší s mraky plout oblohou
Než postávat před výlohou
Reklama všem bere síly
Zhoubná je i pro bacily
Lepší s mraky plout oblohou
Ušetřit si starost mnohou**

**Já jsem bakterie hbitá
I když tvarem kulovitá.
Jsem povahy mírné, nežné,
Řadí mě do flóry běžné.**

**Že mě lidi v puse mají
To někteří radši tají.
Ta myšlenka je dost ruší
Anebo to stěží tuší**

**V puse jsem, a nejsem vidět.
Mám se za to ale stydět?
Cítit hanbu v jednom kuse,
Za to, že mě máte v puse?**

**Kdepak, pánové a dámy
Bud'te rádi, že jsem s vámi!
Vaše ústa za odměnu
Bráním vpádu pyogenů!**

**Ale jedna věc mě tíží.
Vánoce se kvapem blíží.
Co? Že jsou to krásné svátky?
Jenže – já mám kamarádky!**

**Vysvětlím vám, oč tu běží:
Obavy mám, že jen stěží
Stihnu sehnat vhodný dárek
Pro ten kamarádek párek.**

Streptokoku! Jak se vede
V té dutině ústní bledé?

Víš to sama. V jednom kuse
Stejně jako já jsi v puse.

Abych se vám představila

Já jsem bakterie čilá.

Svůj svět z líce znám i z rubu

Ten svět mandlí, dásní, zubů.

Ach, málem bych zapomněla:

Hodná, nevinná jsem celá.

Ve sliznici tiše dřepím,

Čas od času cukry štěpím.

Čas od času v koutku dásně

Sedím si a skládám básně.

Škodit, to bych neuměla.

Tak to jsem já, Prevotella.

**My dva tady v smyslu jistém
Vytváříme ekosystém.
V tomhle ale nejsme sami.
Jsou tu přece naši známí.**

**Čas od času Neisserie
Optimismus do nás vlije
Ona stvoření je něžné,
Patří taky k flóře běžné.**

**Je to fajn, když jsme tu všichni
Usazení na sliznici
Bývá nám tu skoro krásně
Na povrchu vaší dásně.**

**Podívejte - tamhle běží
Celá veselá a svěží.
V zubním plaku, aj, se ryje...
Ahoj, Ústní Neisserie!**

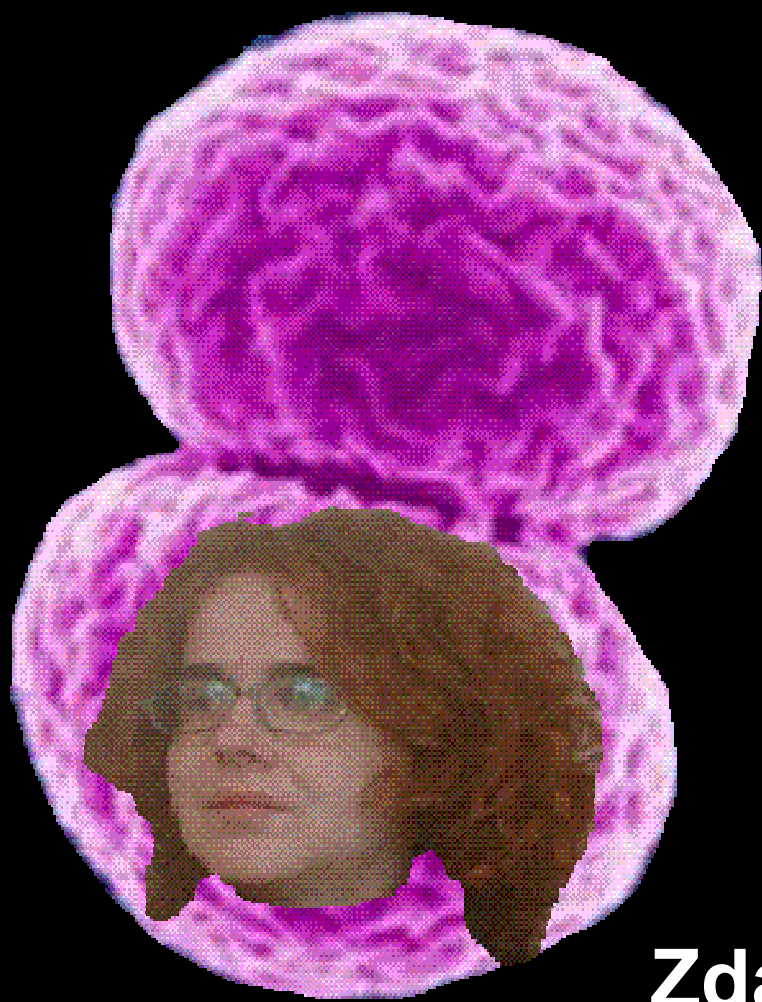
Ahoj, vy dva! Jak se máte?

A kam pořád utíkáte?

Hledám cestu do Carrefouru

Musím sehnat dárků fůru.

Zdá se, že ti vážně hrabe

Za á nejsi člověk. Za bé

Čím bys v tom Carrefouru platil?

Vždyt' by ses tam leda ztratil!

**I pyogen lítá venku.
Nasedl si na kapénku,
Nechám tady zubní plaky
Lítat vzduchem budu taky!**

**Nechci jak on dělat zánět,
Musím však jít dárky shánět!
Kde je vzít?
Kam pro ně skočit?
Vážně nevím, co si počít.**

**Lítat v prosincovém vzduchu,
Pak někomu přistát v uchu
Anebo spíš skončit v prachu?
Říkám - nic moc, milý brachu.**

**Dárek nemusí stát mnoho
Hlavně když potěší toho,
Kdo ho pod stromečkem vidí
Mikroby anebo lidi.**

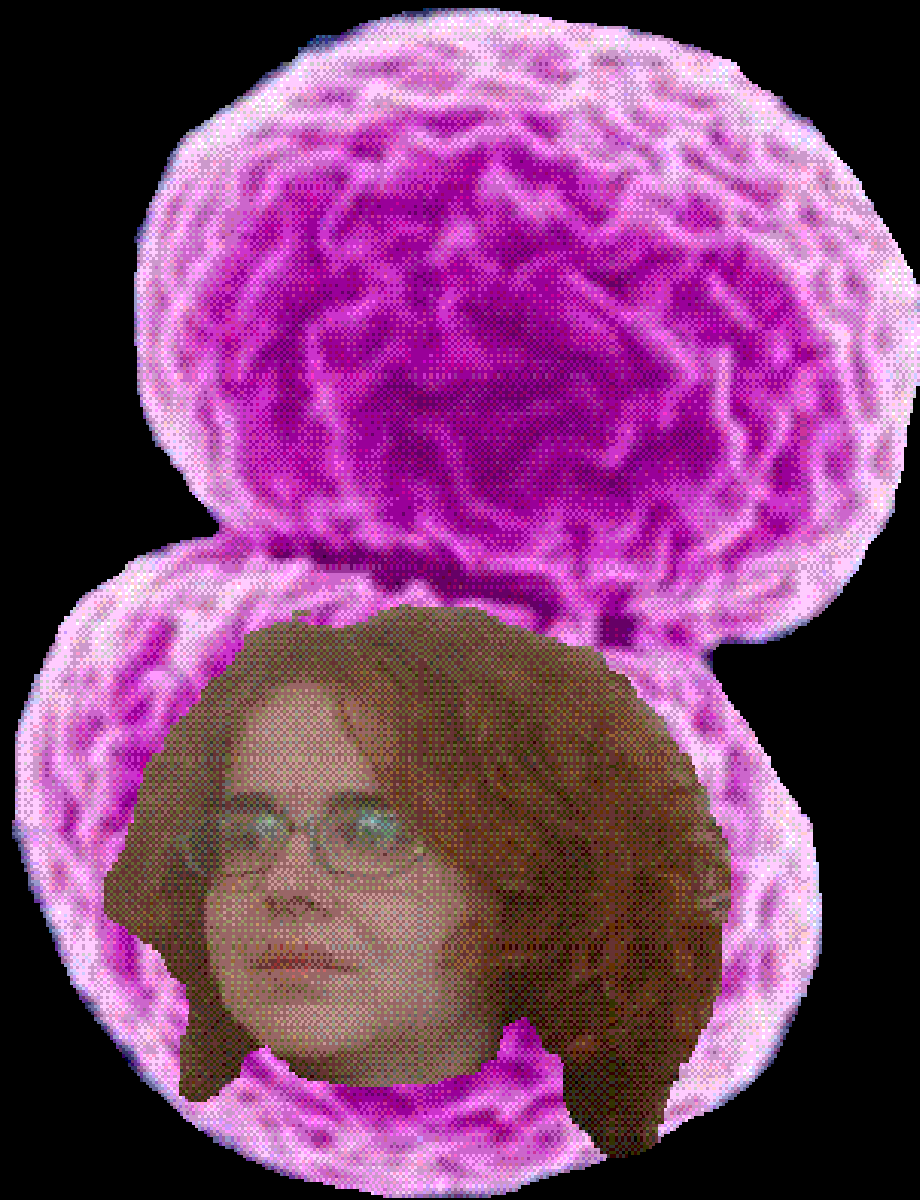

**Jenže málokdo má přeci
Radost z obyčejné věci.
Mít to, co nemají jiní
Tohle lidem radost činí!**

**Člověk, který nás má v puse,
O tom žvaní v jednom kuse.
Obavy má ze své ženy
Chce jí koupit dárek cenný.**

**Taky děti prý se zlobí
Když dar není v duchu doby.
K čemu lego? K čemu sloni?
Z módy vyšli Pokémoni!**

**A tak člověk lítá, shání
Do setmění, od svítání
Div mu z toho neharaší
Nakonec to ale splaší!**

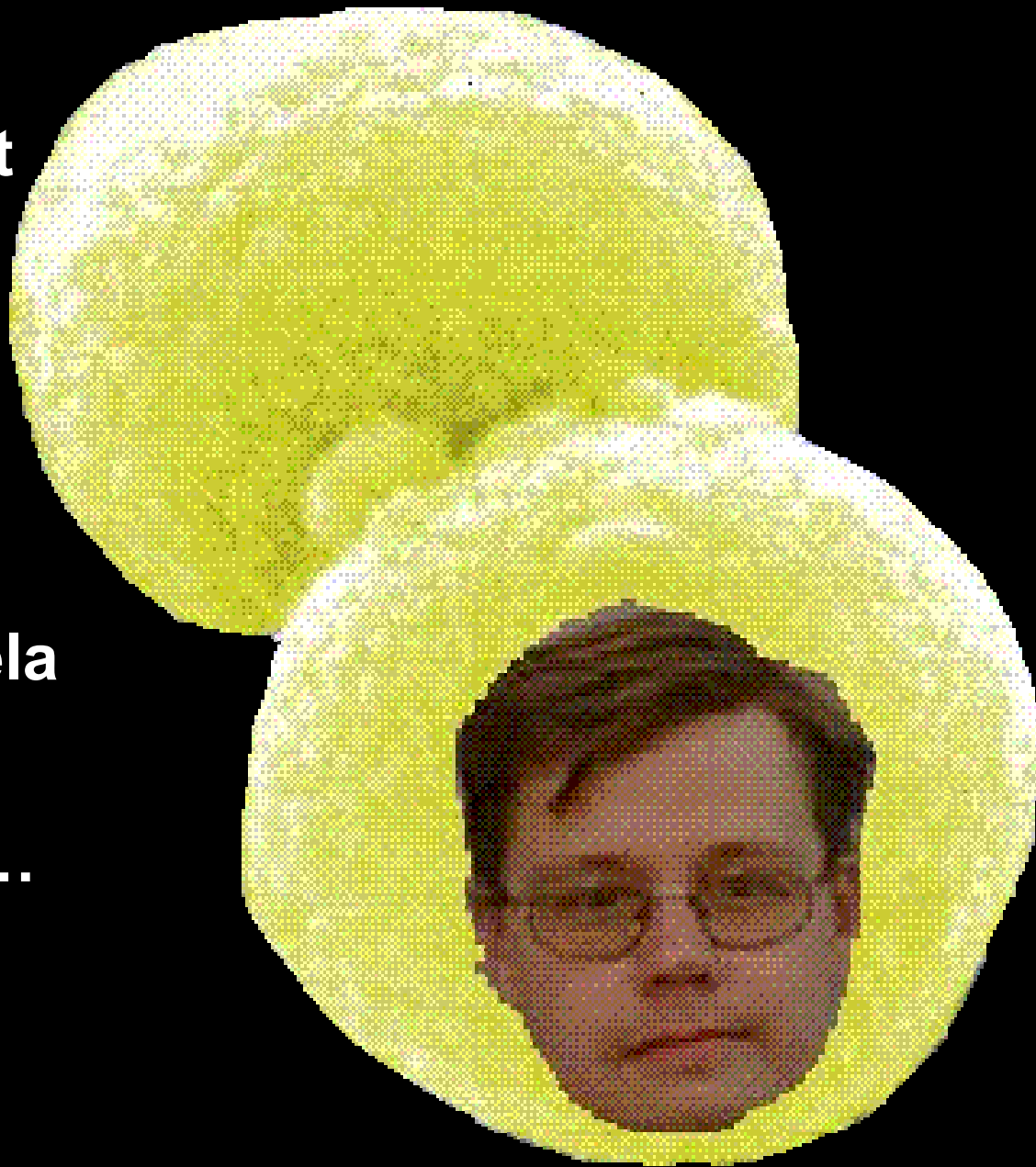

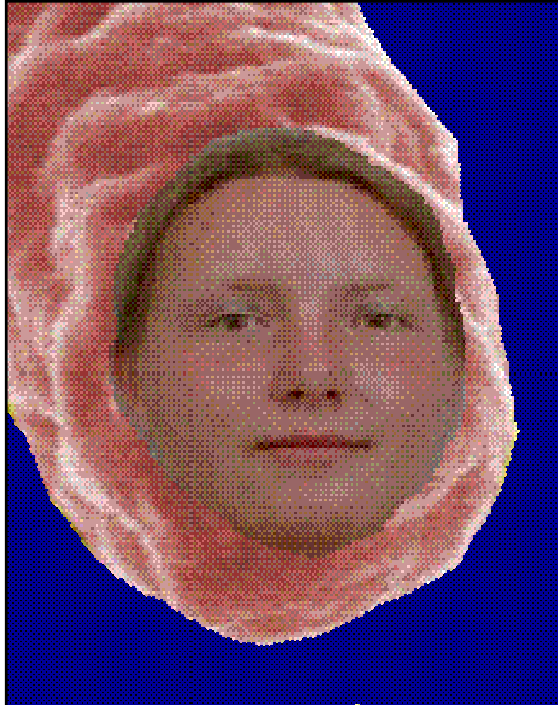
**A ty chceš být jak ti lidi,
Kteří za vším cenu vidí?
Streptokoku, nevěř tomu
Z Carrefouru vrat' mysl domů.**

**Stačí přece dárek malý
Když ho mikrob s láskou balí
A potom si všichni spolu
Sednou k svátečnímu stolu.**

**Mám teď z toho divný pocit
Být tak jako erytrocyt
Nemít jádro, nemít hlavu,
Nepřemýšlím, jen si plavu.**

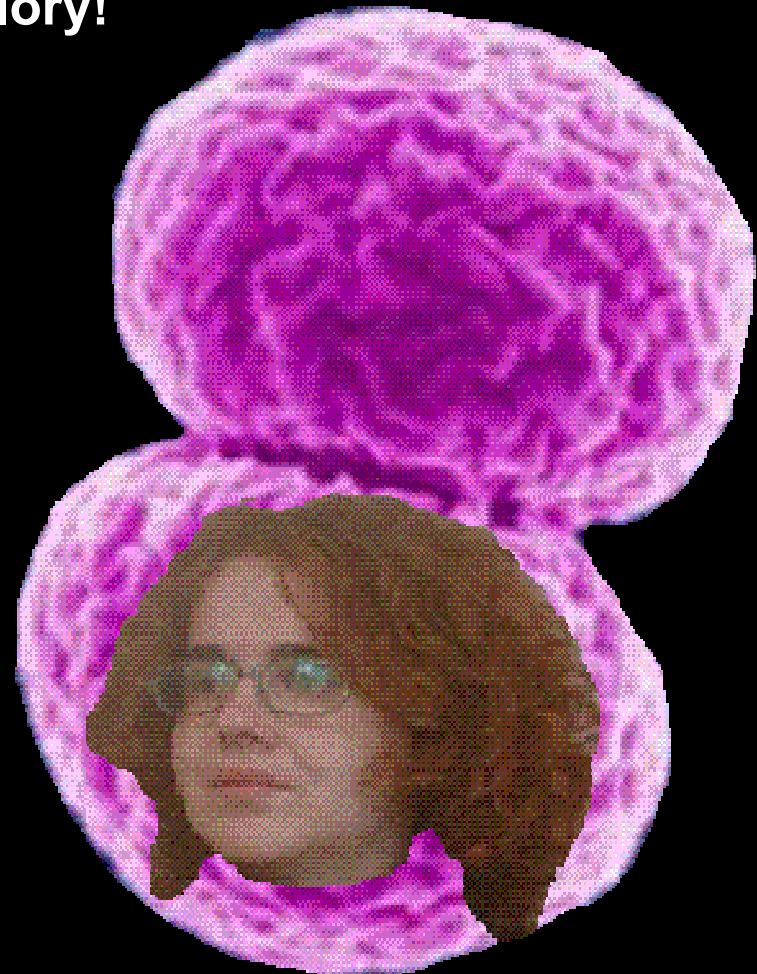
**Snad Neisserka pravdu měla
Že se to přec jinak dělá.
Nepoběžím do Carrefouru...
Promyslím to, času fůru...**

**Kamaráde, Streptokoku,
Tak už toho nech, ty cvoku!
Vždyť jsi s ostatními tvory
Součástí skvělé běžné flóry!**

**Streptokoku, směj se s námi
Máš tu nás, dvě skvělé dámy!
Dohromady se zas dejme
A náš song si zazpívejme.**

**My jsme skvělá flóra běžná
K našemu člověku něžná
Osídlíme povrchy
Čiháme tu na mrchy.**

**Scházíme se každý pátek
Za účelem tvorby látek
Z kterých vzniká biofilm
Pevnější než dub i jilm!**

**Bez ohledu na období
Biofilm je naše hobby
Vztahy máme bezvadné!
Kámoši jsme - či snad ne?**

**V biofilmu na sliznici
Při rýmě i při vichřici
Biofilm - to je náš hit
Ten si nenecháme vzít.**

**V biofilmu - není divu -
Vzdorujem každému vlivu.
Pevnější než dub i jilm
Je náš skvělý biofilm!**

Já, pyogen, všechno změním

Toxiny své na vás cením!

(cení zuby a vrčí)

V mém útoku do tkání

Těžko kdo mi zabrání!

Například mám pouzdro skvělé

(vytáhne pouzdro na tužky)

A to ještě není celé!

Mám rozkladné enzymy!

To se ale pěkně pleteš!
Ty jsi zlá a hnusná veteš!
Opust' naši sliznici
Zvol si jinou silnici!

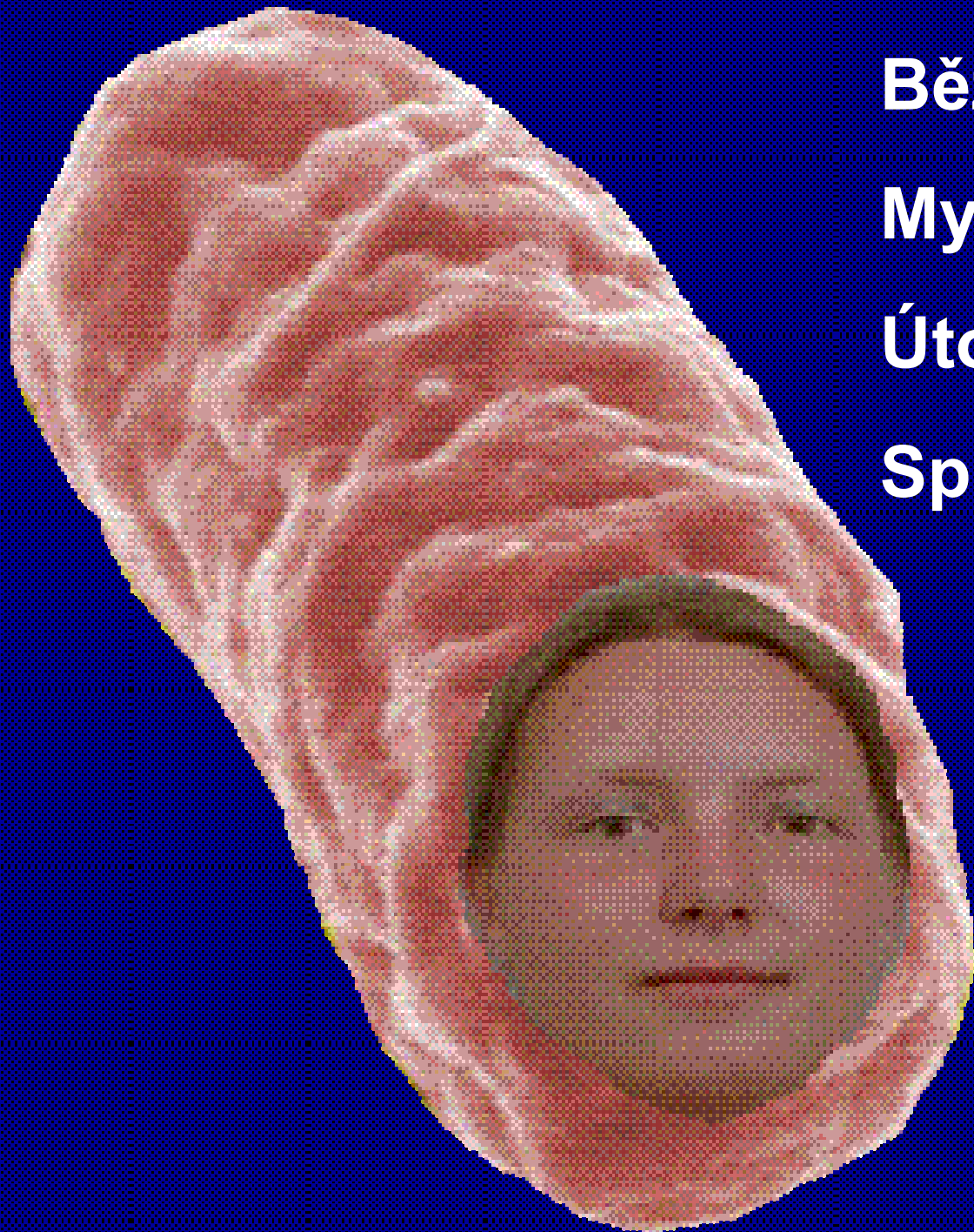

To abych se klidil zpátky!

Čekal jsem tu protilátky.

Ale nečekal jsem vás!

**Který vás sem přived
d'as?**

**Běžná flóra jsme, ty tele,
My chráníme hostitele.
Útočník je bez šance,
Splácáme z něj lívance.**

**Na mě je tu každý krátký!
Dokonce i protilátky
Občas mi tu vyjdou vstříc
Škodím s nimi ještě víc!**

**My víme, že nejsi slabý,
Ale taky nejme srabi!
Navíc máme biofilm
Pevnější než dub i jilm!**

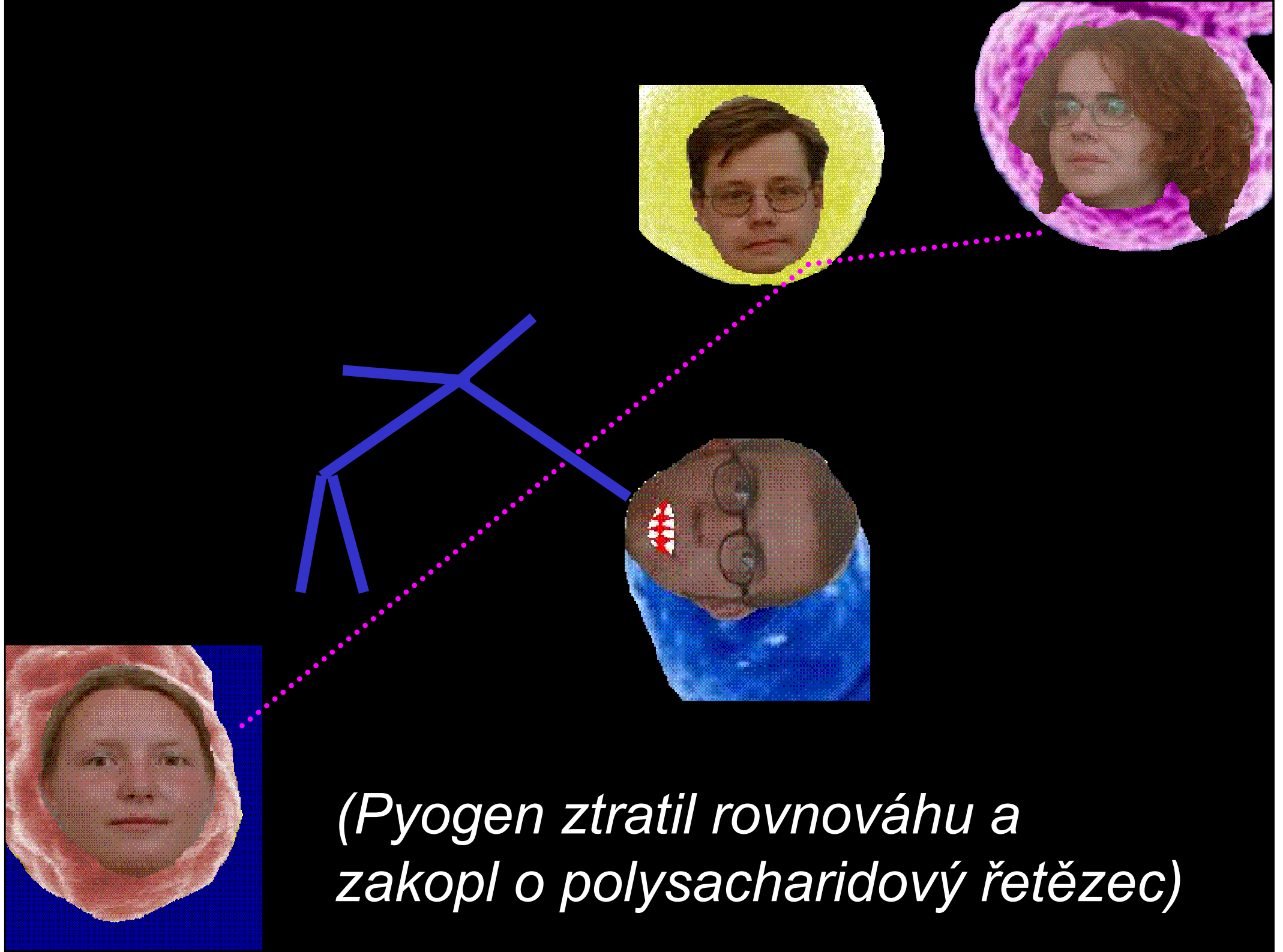

K smíchu jsou mi biofilmy!

Těžko jen by uškodil mi

Zavelím si: do zbraně

A teď – hurá do tkáně!

(Pyogen ztratil rovnováhu a zakopl o polysacharidový řetězec)

Co tohleto - co to bylo?

To mě k smrti vyděsilo!

No to jsem si teda dal!

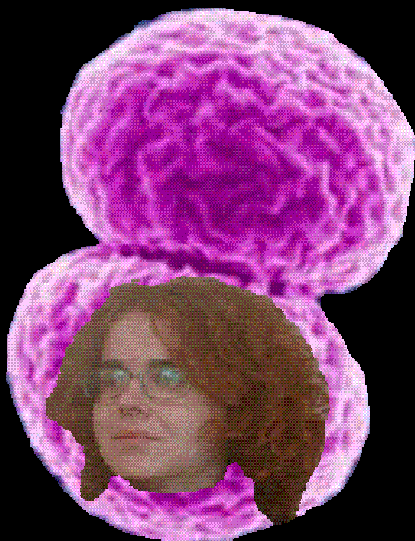
Radši půjdu o dům dál.

To jsme tedy zvládli skvěle!
Ať si táhne! V tomhle těle
Nepochodí žádná z mrch!
Nad mrchami máme vrch!

Však jsme taky borci skvělí
Jaké tu dřív neviděli!
Každý ještě zmizí rád!
Hlavně já – že jsem ho zvlád'?

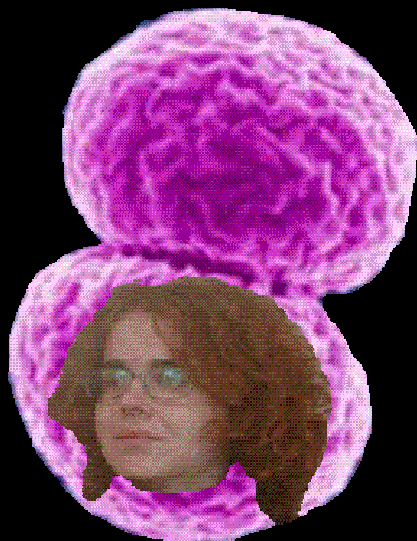
Ty? Vždyť já mám podíl větší
na zničení nebezpečí!
To já jsem mu dala mat.
Ty bys to chtěl popírat?

Ty a vítěz? Co tě nemá!
Zásluhy své vyděl dvěma!
Nezvládla bys sama nic!
Já jsem přispěl mnohem víc!

No tak, už se nehádejte
Na můj názor taky dejte:
Buď fungujem společně,
Nebo jsme tu zbytečně!

Já přestanu hned a lehce!
Ale TENHLE přestat nechce!
Chvastoun jeden chvástavý!
Už mě vážně nebaví!

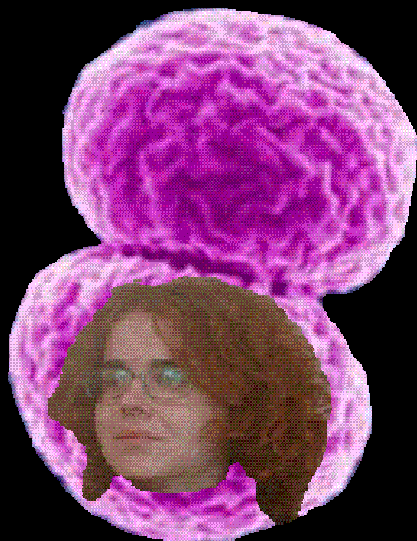
Chvastoun jsi tu TY jediný
Jenom ty, a žádný jiný.

Chvástáš se tu každý den,
horší jsi než Pyogen!

Ale no tak, nechte toho,
Jenom dokud je nás mnoho
pyogena přemůžem.

Hádat se? To nemůžem!

Kvůli mně to není přece

JEJ zavřít do pevné klece!

Kdepak, s ním se nedá žít!

Jdu pryč, tady není klid

To máš pravdu – však co tady.

S vámi dvěma dohromady?

To už ani minutu!

To radši žít na Plutu!

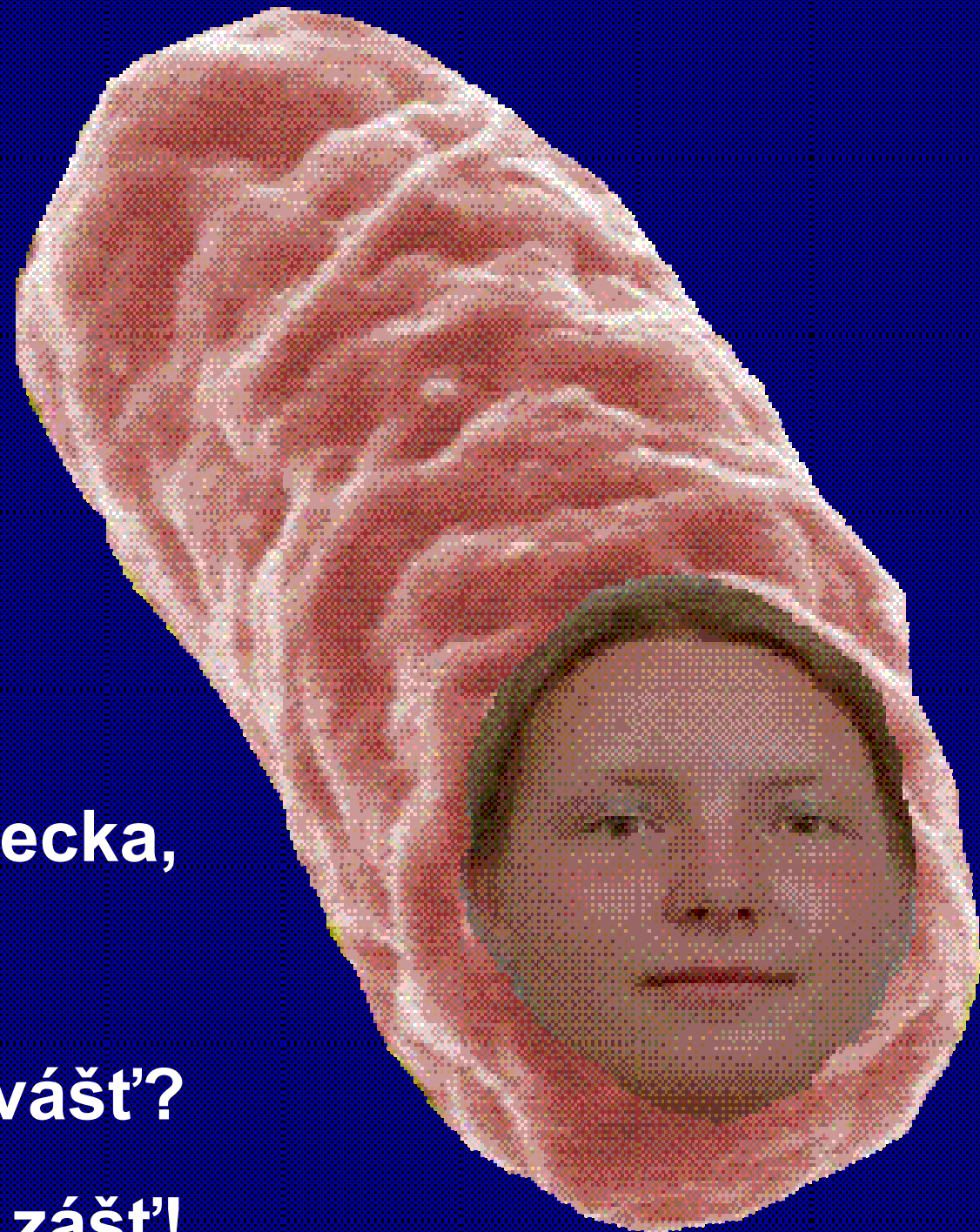
Tihle dva mě zlobí
Vážně už mě štvou
Nic nepřizpůsobí
Představu maj svou
Pryč je doba, kdy jsme spolu
Byli u jednoho stolu
Povahu maj zlou

Každý se jen hádá
To mě nebaví
Ukážu jim záda
Když jsou svéhlaví
Než takové společníky
To radši být bez nich, díky
Bez nich ve zdraví

Kdo jim o to stojí
Kdo je málo zná
Ať se s nimi spojí
Ale já jsem já
Říkám tady odhodlaně
Nebaví mě, kašlu na ně
Jdu žít jak se dá

**Pustila je soudnost všecka,
Hádají se jako děcka!
Co si počnem každý zvažť?
K čertu hádky, k čertu zášť!**

**Hej, sliznice, končí hrátky!
Pyogen je zase zpátky!
Už se zase zotavil,
Odpočal si, nabral sil!**

**Jenom abych, na potvoru,
Nepotkal zas běžnou flóru.
Tenhle jejich biofilm,
Ten je vážně jako jilm!**

**Já mám smůlu, už jsou tady!
Zas mě zvládnou dohromady!
Ale počkat - vždyť je sám!
Copak se teď bát ho mám?**

**No fakt - sám je! Už mi hrabe!
Teď se nebojím tě, srabe!
Během jedné vteřiny
Zaútočím toxiny!**

**Už tě mám, a to je jisto
Nezbude tu pro tě místo!
Sorry brácho, je to tak,
Ale já jsem zabiják!**

**Pomoc! Pomoc, kamarádi
Měli jste mě přece rádi,
No tak mi teď pomozte
V mizérii naprosté!**

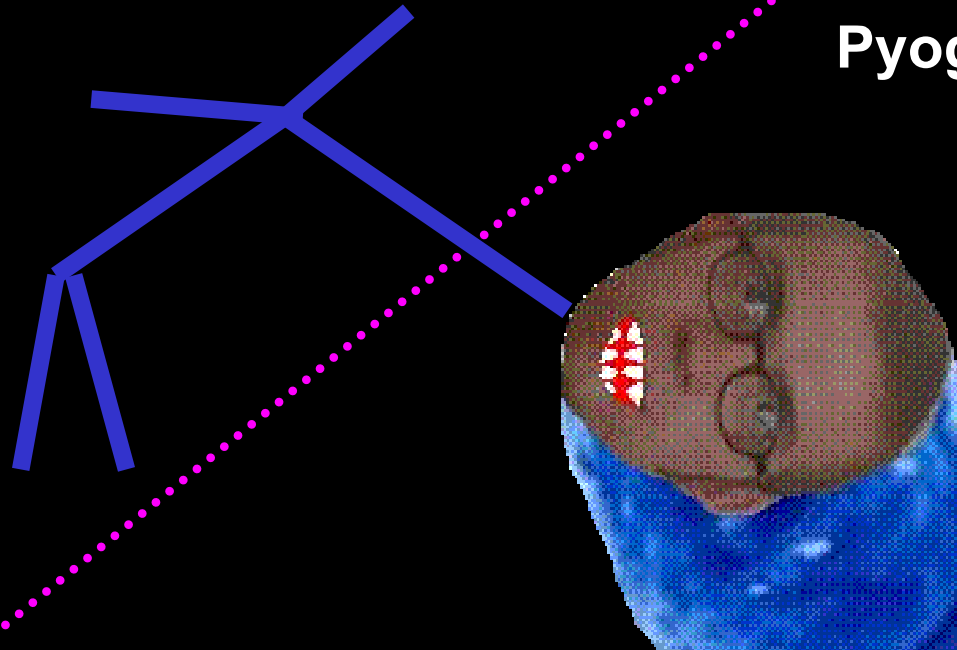
**Odpusťte mi, co jsem řekl,
Ten Pyogen neutekl!
Už je tady zase zpět
A chce znovu vyvádět!**

Ještě že jsme zaslechli tě
Naše pomoc zachrání tě!
To by byla hrůza! Jej!

Pyogene, hned se vzdej!

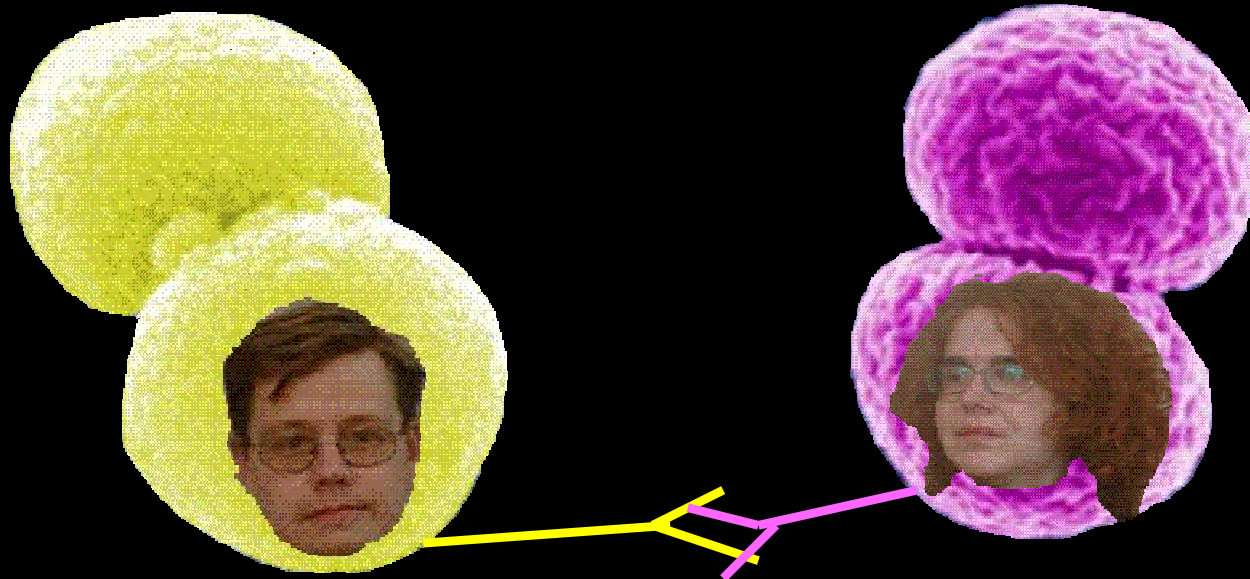

**Myslel jsem, že je to v cajku,
A teď chce to bílou vlajku
Nic bych dělat nemohl
Biofilm mě přemohl!**

Tohle ještě konec není,
Přece zbývá usmíření!
Tak, ať konec dobrý je
Podejte si fimbrie!

**Odpust', bakterie milá,
Že jsem byla pošetilá!
Teď už ale chápu víc
Sám nezmůžeš tady nic.**

**Odpust' i ty, kamarádko,
Bylo to ode mě krátko-
zraké myslet si, že sám
Do nosu někomu dám.**

**Jiná věc mě ale děsí:
Musím dárky sehnat kdesi!
Do prkýnka! Nevím sám,
Co si vlastně počít mám!**

Není třeba shánět mnoho.

Sháníš, lítáš, a co z toho?

Velký dar nic neřeší

Drobnost taky potěší.

To jenom ti lidi hloupí

Myslí si, že čím víc koupí

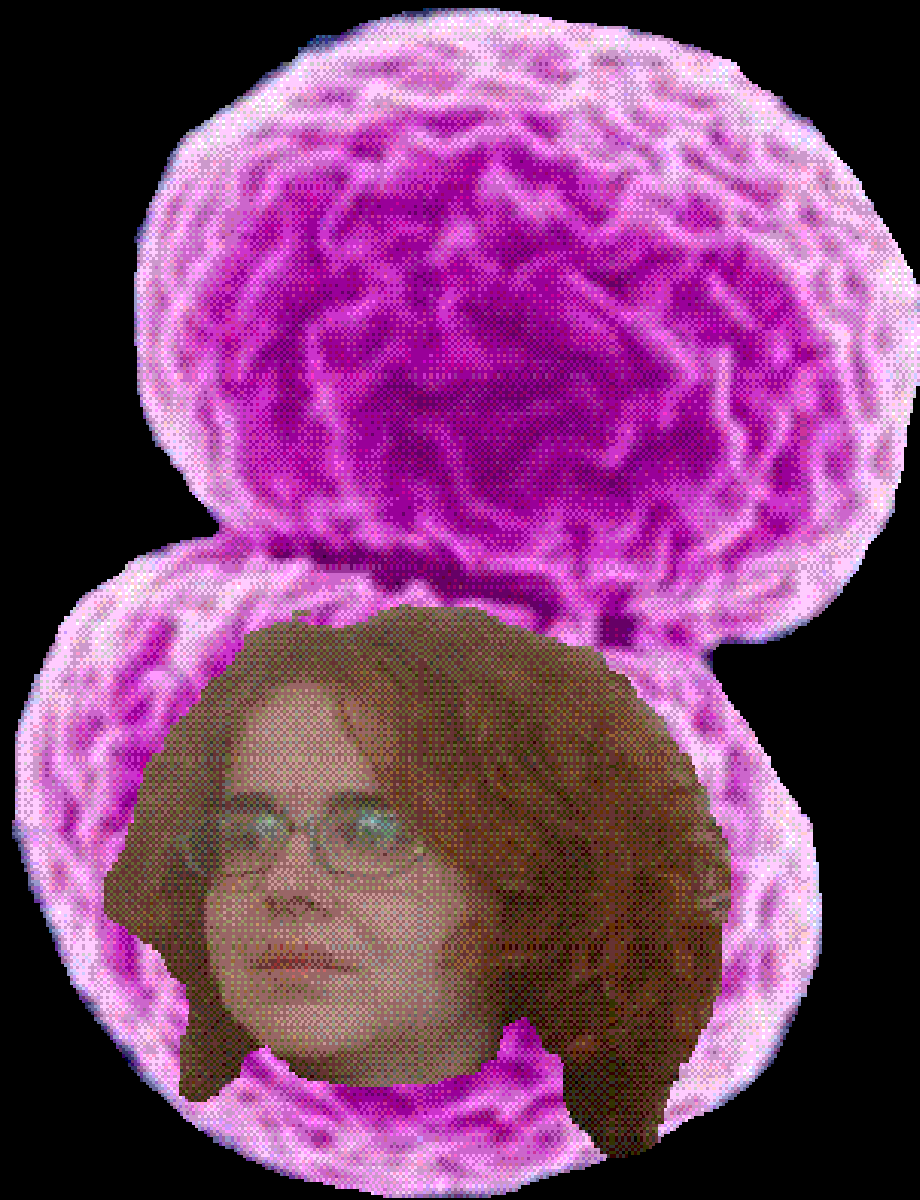
Tím na světě bude líp.

To je vážně hloupý vtip.

**Dobře, Neisserie milá,
Asi's mě už přesvědčila.
Chyba je, jak se mi vidí,
Že si беру příklad z lidí.**

**Přeháněl jsem to s tím shonem
Chtěl jsem všechno sehnat honem.
S tebou to však lepší není.
Třeba – ten kvant do pečení...**

**Válet těsto do pŭlnoci
Vykrajovat jako cvoci
Jedno, druhé, a zas třetí
Další plech – jen ať to letí?**

**To nemůžeš míchat přeci,
Vždyť to jsou dvě různé věci.
Cukroví to vnáší věru
Do Vánoc... tu atmosféru!**

**Stejně letos jako loni
Cukrovím to všude voní
Tuhle vůni ztratit? Ba ne!
Hlavně žádné kupované!**

**Muž, co nás má na jazyku
Také říká slova díků
Té své ženě za cukroví
(Snad zbude i na nás - kdoví...)**

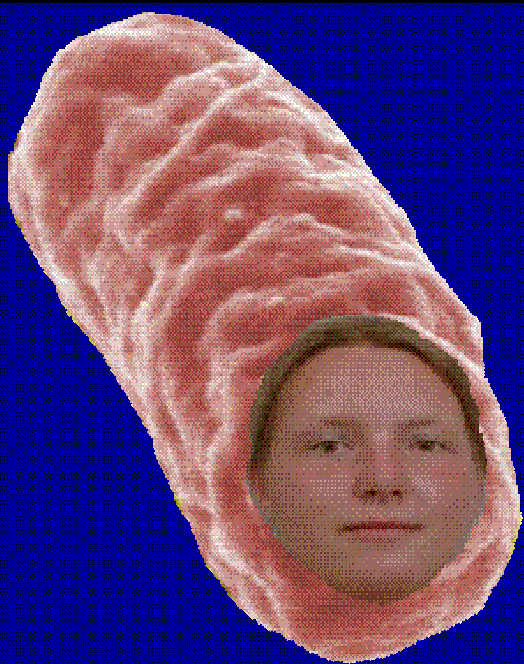

**Jenže všechno má své meze
Leckterá se drží teze
Že když zvládne dvacet
druhů**

Rodině to půjde k duhu.

**A pak o Vánocích dřímá
A má kruhy pod očima.
Lepší šetřit nervy svoje
Upéct – třeba jenom troje.**

**Aby atmosféra vládla
Nejsou nutné tuny žrádla.
Kdepak – správná bakterie
Necpe se a zdravě žije.**

Vážně, nebudme jak lidi.

Oni Vánoce jen šidí.

Hodně dárků, jídla mnoho

Pak to skončí – a co z toho?

Za něčím se ženou stále,

Nemyslí už na to malé

Co se narodilo světu

Dva tisíce let už je tu.

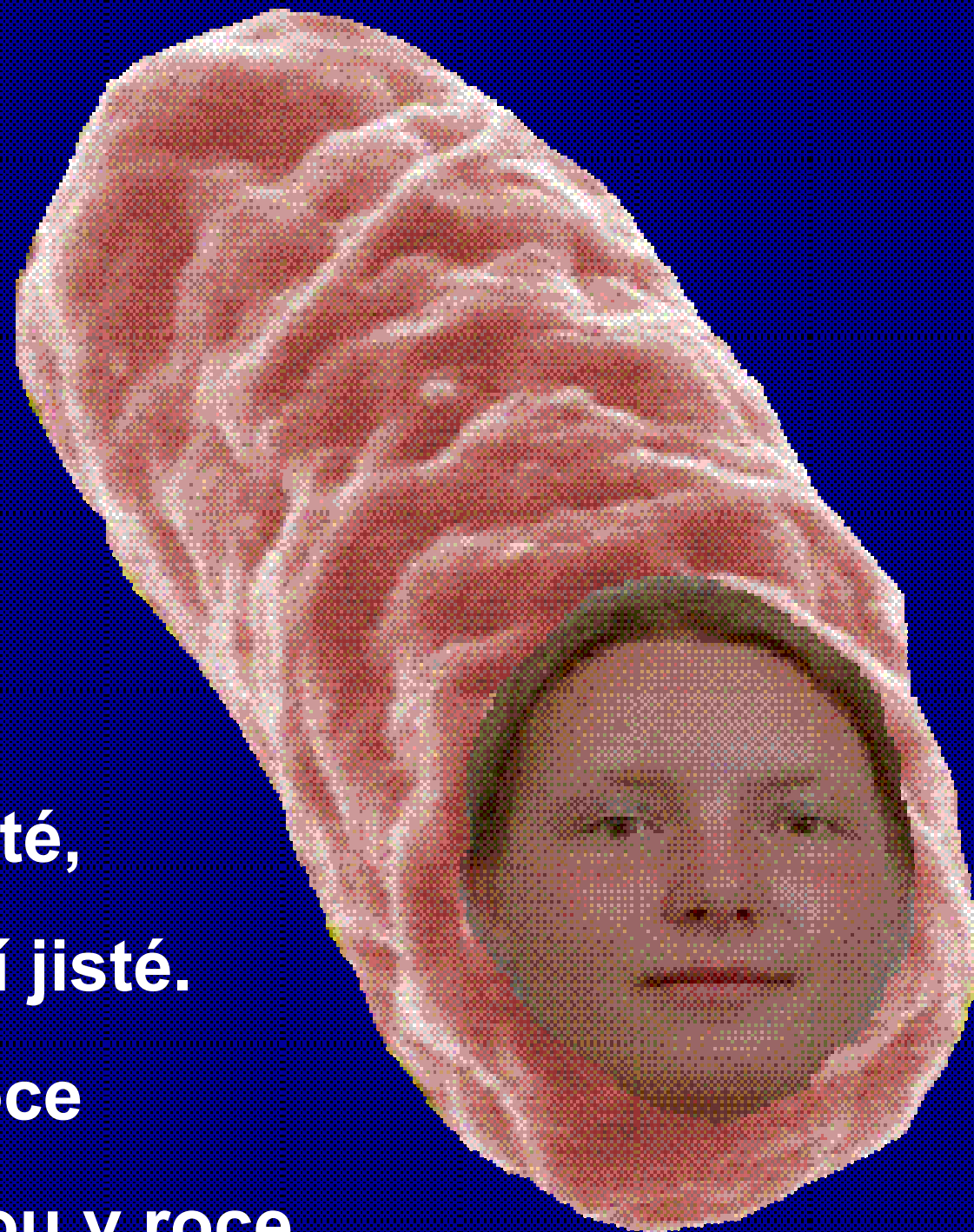
Je to pravda, kamarádky.

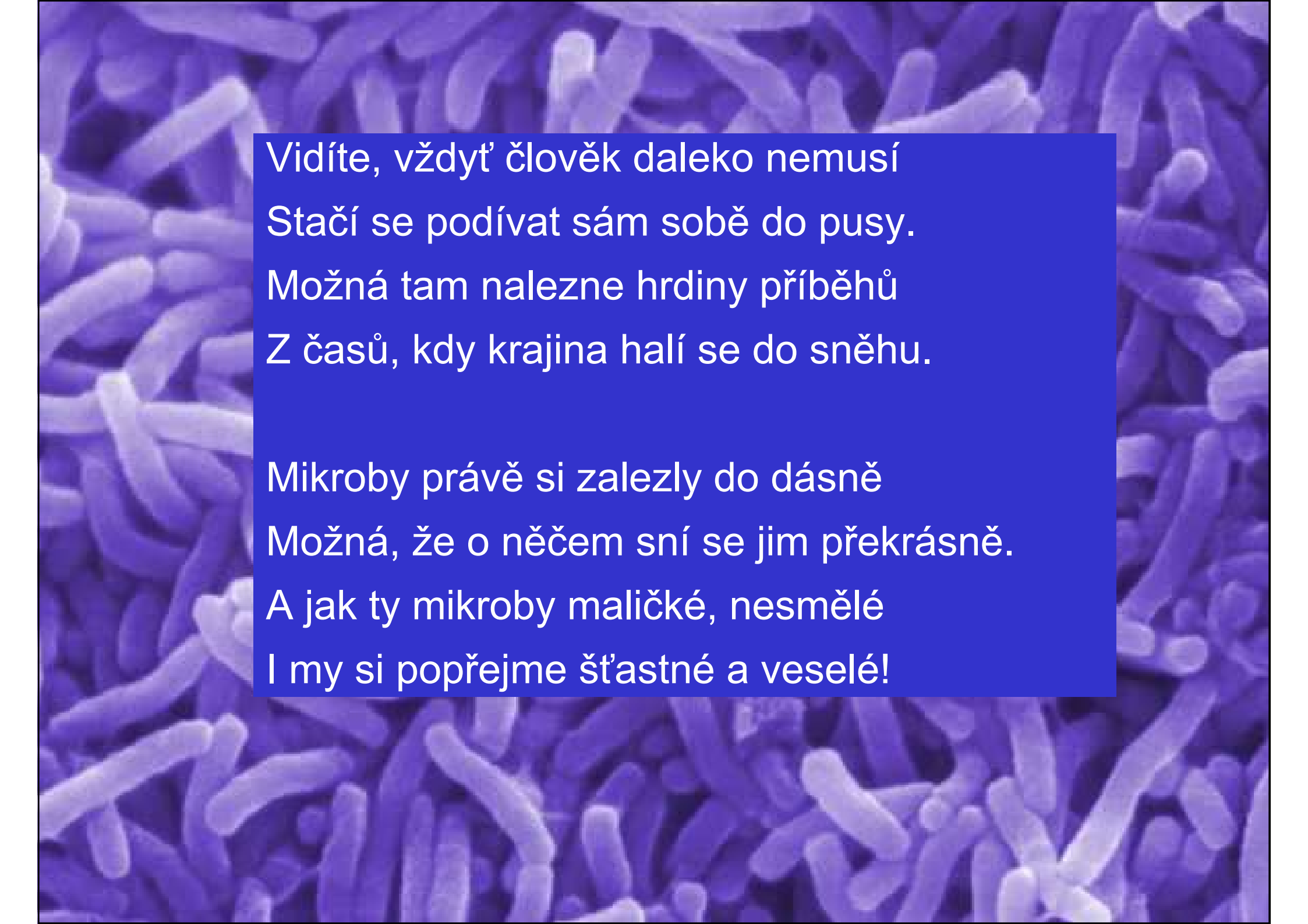
Vždyť ten život náš je krátký

Třeba setrou nás a v sáčku

Odešlou nás na mikračku...

**Nebud' me zas pesimisté,
Vždyt' to všechno není jisté.
Teď se těšme na Vánoce
Však jsou jenom jednou v roce.**

The background of the slide is a dense field of purple, rod-shaped bacteria, likely Bacillus subtilis, viewed under a scanning electron microscope. The bacteria are oriented in various directions, creating a textured, almost crystalline appearance.

Vidíte, vždyť člověk daleko nemusí
Stačí se podívat sám sobě do pusy.
Možná tam nalezne hrdiny příběhů
Z časů, kdy krajina halí se do sněhu.

Mikroby právě si zalezly do dásně
Možná, že o něčem sní se jim překrásně.
A jak ty mikroby maličké, nesmělé
I my si popřejme šťastné a veselé!

Vánoce jsou skvělé téma
Jenže, jak s ním naložím
Půjdu radši do Betléma
Nebo radši za zbožím
Budu hledat uklidnění
Nebo dárky prestižní
V penězích to přece není
Zkusme myslet na bližní

Že obloha potemněla
Člověk ani nevnímá
Kdo dnes při adventu dělá
To že tiše rozjímá
Jenže čípak je to přání
Komu radost udělá
Ten kdo pořád jenom shání
Až se zblázní docela

Vánoce jsou téma skvělé
Když se trochu ví co s ním
Chce to možná říct si hele,
Co nekoupím, nekoupím
Ať si amok nese ženu
Zase k obchodňákům vstříc
I když všechno neseženu
Zůstane mi toho víc

Ať si sob se Santa Klausem
Jdou za Mrázem, za dědou
Ať si někde s Mickeymausem
Zarůstají lebedou
Tohle důležité není
I rolničky, čert je vem
Vánoce jsou přeci snění
S láskou, s milým úsměvem

KONEC

